

ЎЗБЕКИСТОН – НАВРЎЗ ЗАМИНИ, БИЗ – НАВРЎЗ ХАЛҚИ

Юртимизда Наврӯз тонги отди. Янгиланиш, тенглашиш, бирлашиш, ҳамжихатликнинг янги фасли бошланди. Саховатли кўёшнинг заррин нурлари дехқон даласига, чорвадор яловига қут-барака мұждасини қадайди. Тонгни ризқ-насиба, дея улуғлайдиган донишманд ҳалқимиз қўлини дуога очади: юртимиздаги тинчлик-хотиржамлика кўз тегмасин, бошлаган кутлуг ишларимиз, эзгу амалларимиз давомли, элимиз омон бўлсин!

Шу тариқа диёримизга байрам — Наврӯз шукухи ёйлади. Асосий байрам тадбири пойтахтимиздаги "Humo Arena" мажмусида бўлиб ўтди.

Мұхташам саройга сенаторлар, депутатлар, ҳукумат аъзолари, давлат ва жамоат арбоблари, турли соҳаларда

мехнат қилаётган юртдошларимиз, муҳтарам нуронийлар, ёшлар, мамлакатимизда фаолият кўрсатадиган хорижий давлатлар элчинонаси ва ҳалқаро ташкилотлар вакиллари ташриф буюруди.

Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ НАВРЎЗ УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ ТАБРИК НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли ватандушлар!

Хурматли меҳмонлар!

Аввало, сиз, азизларни, кўп миллати бутун ҳалқимизни шарқона янги йил — Наврӯз байрами билан чин юрақдан самимий табриклийман.

Барчангизга тинчлик-омонник, сиҳат-саломатлик, бахти саодат ва улкан ютуқлар тиپайман.

Буғунги файзли дамларда чет эллардаги ватандушларимизни хам Наврӯз айёми билан кутлаб, уларга чукур хурматин ва эзгу тилакларимни изҳор этаман.

Мұхтарам дўстлар!

Биз бахор, яшарни ва янгиланиш фасли — Наврӯзи олами ҳамиса орзишиб, интизорлик билан кутамиз.

Аммо ба галиғ согинчимиз чексиз, десам, ўйлайманси, сизлар ҳам менинг фикримга қўшиласиз.

Чунки коронавирус пандемияси туфайли биз кейнинг иккى йилда ушбу ардекли байрамни ҳалқимиз куттанидек юксак даражада нишонлайди.

Мана, нюхоят. Наврӯз байрамини яна кексаю ёш барчамиз биргалиқда катта шуду ҳуррамлик билан қарши олмоқдиди.

Буғун Наврӯз байрамини Сиз, азизлар билан мана шу мұхташам "Хумо" саройдаги ўтказапларни.

Чунки барчангиз кўриб турибисиз — сунғи ҳафтада юртимизда ҳаво совиб, ёнгингарчилик юз бермоқда.

ИНСОНПАРVARЛИКНИНГ ЮКСАК НАМУНАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Наврӯз умумхалқ байрами арафасида ҳалқимизга хос эзгулик, бағрикенглик, инсонпарварлик, меҳр-оқибат ва кечириими бўлиш каби олижаноб фазилатларнинг ёрқин ифодаси сифатида "Озодликдан маҳрум этиш жазосини ўтётган, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш ўйлига қатъий ўтган бир гурух шахсларни афв этиш тўғрисида" ги фармонни имзолади.

Фармонга мувофиқ, Ўзбекистон Республика Конституциясининг 93-моддаси 23-бандига асосан жазо муддатини ўтётган ҳамда қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган

ва тузалиш ўйлига қатъий ўтган 75 нафар шахс афв этиди.

Афв этилган шахсларнинг 4 нафари асосин жазодан тўлиқ озод этиди, 53 нафари жазони

спорт иншоотлари барпо этилмоқда. Барча ҳудудларимизда "Янги Ўзбекистон" боғлари, "Янги Ўзбекистон" массивлари бунёд қилинмоқда.

"Обод махалла" ва "Обод қишлоқ" дастурлари қаторида бутун мамлакатимиз бўйлаб "Яшил макон" умуммиллий лойҳаси амала оширилмоқда.

Ушбу бетакор айёмда Наврӯзининг олияномб қадирятларидан куч-куват

ва илхом олган ҳалқимиз маҳаллаларда ҳашарлар қилиб, кўчут ва гуллар экиб, янги-янги боф-роғлар, сайилгоҳлар яратмоқда.

Айтиш мумкини, айни пайтда бутун мамлакатимиз байрам кайфияти ва бунёдкорлик руҳи билан яшамоқда.

Қадрли дўстлар!

Маъзумки, дунёда турли байрамлар, кутлуг саналар кўп. Лекин инсон қадри ва шашнини улуғлашда

Наврӯз айёми алоҳида ўрин тутади, десак, айни ҳақиқатни айтган буламиз.

Наврӯзи олами бизни табиат фарзанди бўйлаб. Ватан турғони, она замидаги ҳар бир гиёҳни қўзимизга тўтиё

килиб яшашга ўргатади.

Наврӯз ҳаммамизга инсонийлик, меҳр-оқибат ва бағрикенглик фанидан сабоқ беради.

Шу файлзи лаҳзаларда барчамиз тинчлик ва осойишталик нақадар бебаҳо неъмат эканини, унинг қадр-қиммати ва аҳамиятини яхши англаймиз.

Буғунги мураккаб дунёда ҳалқимиз ҳаётини, фарзандларимиз келажагини,

мусаффо осмонимизни асраб-авайлаш учун ҳар биримиз масъул ва жаъобгар эканимизни янада чукурко хис этамиш.

Наврӯз байрами мамлакатимизда яшаётган, миллиат, тили ва динидан катъи назэр, барча ватандушларимиз унчумумхалқ байрамига, энг севимли ва ардоқли айёмга айлангани билан чексиз фарҳланамиз.

Айни шу кунларда бағрикенг диёризимизда миллиатларда дўстлик, ўзаро сурмат, саҳоват ва муруват туйгулари яқоп наёмбон бўлмоқда.

Инсон қадрингизни ўзига яхши табиатига каратиган эзгу ишларимиз доирасида кенг жамоатчилик уйма-үй юриб, беморлар, кекса ва ногиронларга, кўмакка мұхтох оиласларга меҳр-оқибат, амалий ёрдам кўрсатмоқда.

Биз барча хавас қиласидан бундай бокий урф-одатларимизни куз корачигидек асраб, азиз фарзандларимизни маҳнандай юксак одамийлик руҳида тарбиялашни давом этиришимиз лозим.

Шу имкониятдан фойдаланиб, Ҳалқаро Наврӯз куни муносабати билан барча ҳорижий давлатларимизни куз корачигидек асраб, азиз фарзандларимизни маҳнандай юксак одамийлик руҳида тарбиялашни улуг айём билан табриклаб, уларнинг мамлакатлари ва ҳалқларига тинчлик, фарононлик ва равнак тилаймиз.

Давоми 2-бетда

РОССИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАЛҚИНИ НАВРЎЗ БАЙРАМИ БИЛАН ТАБРИКЛАДИ

21 марта куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин билан телефон орқали мулокоти бўлиб ўтди.

Суҳбат аввалида Россия Президенти давлатимиз раҳбари ва Ўзбекистоннинг кўп миллиати ҳалқини бахор, янгиланиш байрами — Наврӯз билан самимий табриклаб, фарононлик ва равнак тилайди.

Етакчилар мамлакатларимиз ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганинг 30 йиллиги билан ҳам бир-бирини чин юракдан кутладилар.

Кейнги йилларда Ўзбекистон — Россия ҳамкорлиги мисли кўримлаган юксак — стратегик шерлиқи ва итифоқчилик даражасига ичиқани мамнунинг билан таъқидланди.

Амалий ҳамкорликнинг самарали механизмида фойлият юритмоқда, унинг энг мумхим ўйналишлари бўйича яқин мулокот йўлга кўйилган. Товар айрбашлаш баркарор ошиб бормоқда. Ўтган йил якунидаги ўзаро сурмат кўркактичи 7,5 миллиард долларга етди, жоий йил бўшидан эса 50 физга ортди.

Устувор инвестиция лойиҳалари амалга оширилмоқда. Россиянинг мамлакатимиз иктисадиётига инвестициялари ҳажми қарийд 10 миллиард долларни ташкил этимади. Иккى мингдан зиёд кўшма корхона фабриклият юритмоқда.

Ўз

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Баҳор, табиат уйғониши ва янгиланиш рамзи бўлган

Наврӯз байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев номига ҳорижий давлатлар ва ҳукуматлар, етакчи ҳалқаро ташкилотлар раҳбарлари, таникли давлат ва жамоат арбобларидан самимий қутловлар келмоқда. Уларда

Ўзбекистоннинг кўп миллиати ҳалқига тинчлик-осойишталик, фарононлик ва равнак тилаклари изҳор этилган.

Ҳорижий ҳамкорлар ўз қутловларида янги Ўзбекистондаги мамлакатни баркарор ижтимоий-иктисадий ривожлантириш, аҳоли фарононлигини оширишга қаратилган ислоҳот ва янгиланишларда эришилаётган катта ютуқ ва муваффакиятларни, давлатимизнинг ҳалқаро майдондаги нуғузи изчил мустаҳкамланиб бораётганини алоҳида қайд этган.

Давоми 2-бетда

ўтадан муддатидан илгари шартли озод қилинди, 2 нафарининг озодлиқдан маҳрум этиш жазоси ёнгилроқ жазо билан алмаштирилди. Шунингдек, 16 нафар шахсларга тайинланган озодлиқдан маҳрум этиш жазосининг муддатлари кискартирилди.

Афв этилганларнинг 18 нафарини чет эл фуқаролари, 17 нафарини аёл, 15 нафарини шахсларнинг 60 ёшдан ошган шахслар, 6 нафарини ногиронлар ҳамда 9 нафарини тақиёнланган ташкилотлар

Ўз

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ НАВРЎЗ УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА БАГИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ ТАБРИК НУТКИ

Бошланиши 1-бетда

Азиз юртдошлар!

Эртага юртимизда яна бир кутлуг байрам — Маҳалла куни кенг нишонланади. Маҳалла биз учун Ватан ичра қичик ватандир.

Шу босис, биз инсон қадрни маҳалла билан уйған холда тасаввур этамиз. **Маҳалла тинч бўлса, бутун юртимиз тинч бўлади. Маҳалла обод бўлса, бутун мамлакатимиз фаровон бўлади.**

Айни шу сабабли, ҳәётимизда маҳаллангир ўрни ва нуғузини ошириш, унинг ваколати ва имкониятиларини кенгайтиришга алоҳида аҳамият картоғдамиш.

“Маҳаллабай” ишлаш асосида аҳолининг яшаш шароитларини, ҳәёт даражаси ва сифатини яхшилаш, одамларимизнинг соғлигини асрар, иктиомий муммаларни ечиш, хотин-қизлар ва ёшларни за монавий қасб-хунарларга ўтишиб, уларни иш ўринлари ва уй-жой билан ташминлаш, эҳтиёжданд оиласи-ларни кўплаб-куватлаш борасидаги ишларимиз янги боскичга чикмоқда.

Доимо эльдор кизматида бўлиш, унинг ташвиш ва муммалори билан яшаш барча даражадаги раҳбар ва мутасадилар учун фаолият мезониг айланмоқда.

Фурсадтан фойдаланиб, аҳолининг оғириниң енгил, мушкулени осон килиш мақсадидан астойдид хизмат килаётган барча-барча инсонлар — маҳалла роислари ва фаолларини, мухтарам нуронийлар ва ҳалқи нуғизларини, кайвони опа-сингилларимизни, ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчиларни самимий табриқлаб, улгаря янги зафарлар ва омадлар тилайман.

ЎЗБЕКИСТОН — НАВРЎЗ ЗАМИНИ, БИЗ — НАВРЎЗ ХАЛҚИ

Бошланиши 1-бетда

Байрам тадбирида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев иштирок этиб, ҳалқимизга Наврўз табригини ўйлуди.

Ўзбекистон — Наврўз замини, биз — Наврўз халқи. Шу босис, юртдошларимиз буду кунни зигъозурумидар билан интиқ кутади. Лекин иккى йилдирки, Шаркона Янги йилни коронавирус пандемияси сабаб кўнгилдагидек қарши олишнинг имкони бўлмади. Барчамиз Яратгандан бу касаллиқдан тезроқ фоғиб булишини сурʼаб дуорлар қидик. Ниҳоят орзикоб кутилган кунларга етдик — бу йилни Наврўз байрамини очиқ юз, катта мақсадлар билан биргалиқда қарши олидик.

Наврўз — куч-куват манбаи. Ёмиғирнинг хар бир томомси баракадан, яхшилик пардан дарак. Шундайдан, XXI асрнинг йигирма иккичи баҳори юртимизда хайрли бошланди, дейишга асосларимиз билан кўнди.

Ислотхоларниң илк ифодаси сифатидан ҳар бир маҳалла ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари фаолияти иш бошлиди.

Жорий йилдан ҳалқимиз ҳәётини фаровонлиги ўйлида нахбатдаги муҳим боскич — Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясига қадам кўйди. Ислотхоларниң илк ифодаси сифатидан ҳар бир маҳалла ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари фаолияти иш бошлиди.

Бу йил маҳалладан кўр олганида ҳам рамзий маъно бор. Азалдан маҳалла янгилниш маскани, уйғонни саконлагниш масканини ишлаб чиради. Барчамиз яхшилик пардан дарак. Шундайдан, Ҳар бир маҳалла ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари фаолияти иш бошлиди.

Президентимиз ташаббуси билан 22 марта — мамлакатимизда Маҳалла тизими ходимларни куни сифатида белгиланди. Бу байрамнинг Наврўз кунидан нишонланади: манзили саналган. Шу босис, ҳар бир маҳалла берилган кўш қанот юртдошларимиз ҳәётини буғунгидан-да фаровонлик сари етаклашига ишонамиш.

Президентимиз ташаббуси билан 22 марта — мамлакатимизда Маҳалла тизими ходимларни куни сифатида белгиланди. Бу байрамнинг Наврўз кунидан нишонланади: манзили саналган. Шу босис, ҳар бир маҳалла берилган кўш қанот юртдошларимиз ҳәётини буғунгидан-да фаровонлик сари етаклашига ишонамиш.

Бизнинг яшариш ва янгилниш фасли деймиз. “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси ана шу фалсафага ҳамохонадир. Шу кунларда мамлакатимиз бўйлаб “Янги Ўзбекистон” боғлари, “Янги Ўзбекистон” москварини бунёд этиш ишлари кунгук ёди.

Боҳорнинг ил кунидан юртимизда хотин-қизлар, нуронийлар

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Бошланиши 1-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари!

Хитой хукумати ва ҳалқи номидан ҳамда ўз номидан Сизни Ўзбекистоннинг анъанавий байрами — Наврўз муносабати билан самиими муборакбод этишга икозат бергайтис.

Якнда Сиз билан Хитой ва Марказий Осиё мамлакатлари ўргасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганинг 30 йилгинани нишонладик. Пекиндаги қишига Олимпија уйинларининг очиглиши маросимни доирашда дустона мухитда сермаҳсул учрашув ўтказдиган ҳамда икки томонлама муносабатларни чукурлаштириш ва биргаликда “Бир макон, бир йўл”ни барпо этиши, COVID-19 коронавирус инфиекциясига қарши курашиш бўйича ҳамкорликни мустахкамлаш козасидан янги келишувларга еришидик.

Мен Хитой — Ўзбекистон муносабатларини ривоҷлантиришга катта ётибор каратмодкаман ва Сиз билан биргаликда мамлакатларимиз равнақи, ҳалқларимиз фаровонлиги йўлида анъанавий дустликни мустахкамлаш козасидан янги келишувларга еришидик.

Сизга мустажкам соглиқ, давлатчилик тафоълиятнига сифатида мунаваффакиятлар, дўст юзининг муносабатларни алоҳида аҳамиятнига ошириш йўлида ажойиб.

Сизга мустажкам соглиқ, давлатчилик тафоълиятнига сифатида мунаваффакиятлар, дўст юзининг муносабатларни алоҳида аҳамиятнига ошириш йўлида ажойиб.

Сиёз ҶЗИНЬПИН,
Хитой Ҳалиқ Республикаси Раиси

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
Шавкат Мирзиёев Жаноби
Олийларига

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Барчамиз учун умумий бўлган

Наврўз байрами муносабати билан

Сиз ва юртдошларининг самимий

табриклайман.

Ушбу файзли бахорий байрам юксак

маънавий қадриятларни акс этириш

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташаббуларининг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Наврўз байрами муносабати билан

Сиз ва юртдошларининг самимий

табриклайман.

Наврўз ҳар бир хонадонга кут-барака

олиб келсин!

Хурмат билан,

ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшиничиллика асосланган итифоқчилик бундан бўён ҳам ҳалқларимиз фаровонлиги йўлида изчил ривоҷланади.

Ушбу файзли қунларда Сизга, муҳтарам Шавкат Миромонович, мамлакатнинг равнақи, ҳалқларимиз барқарор тараққиети йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Барчамиз учун умумий бўлган

Наврўз байрами муносабати билан

Сиз ва юртдошларinинг самимий

табриклайман.

Ушбу файзли бахорий байрам юксак

маънавий қадриятларни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Наврўз байрами муносабати билан

Сиз ва юртдошларinинг самимий

табриклайман.

Наврўз ҳар бир хонадонга кут-барака

олиб келсин!

Хурмат билан,

Қосим-Жомарт ТОҚАЕВ,
Қозогистон Республикаси
Президенти

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
Шавкат Мирзиёев Жаноби
Олийларига

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Сизни озарбайжон ҳалқи номидан Сизга ва Сиз орқали дўст юзининг муносабати билан ҳамкорликни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Сизни озарбайжон ҳалқи номидан Сизга ва Сиз орқали дўст юзининг муносабати билан ҳамкорликни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Сизни озарбайжон ҳалқи номидан Сизга ва Сиз орқали дўст юзининг муносабати билан ҳамкорликни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Сизни озарбайжон ҳалқи номидан Сизга ва Сиз орқали дўст юзининг муносабати билан ҳамкорликни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

катта мунаваффакиятлар, қардош ўзбек ҳалқига эса тинчлик ва фаровонлигидан.

Сизни озарбайжон ҳалқи номидан Сизга ва Сиз орқали дўст юзининг муносабати билан ҳамкорликни изчил

нигизни, тинчлик ва барқарор тараққиети

йўлидаги барча зигу ташабbuларinинг

<p

22 МАРТ — МАҲАЛЛА ТИЗИМИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

МАҲАЛЛА — ЎЗЛИК, ШУКРОНАЛИК МАСКАНИ

УНИНГ ХОДИМЛАРИ — ИСЛОҲОТЛАР ТАЯНЧИ

Маҳалла — узоқ ўтмиш, маҳалла — бугун, маҳалла — келажак. Бу ҳалқа хаёт давомийлиги асосини таъминлаб келади. Айниқса, минг-минг йиллардан бўён кокилини икки дарё ювиб келган бизнинг заминди шундай.

Боборалимиз маҳаллагага эш бўлиб, эл дардини англаб ўтди, бугун биз шу муҳитда яшаб, фарзандларимизни элга кўшини ниятидамиз. Қўйъаларро масофа аҳамият касб этмай қолган, янгидан-янги маданиятлар учриб бораётган глобаллашув даврида эртага невараларимиз бу кутулған анъанани давом этишармиз?

Қизик, Бир қарашда бу саволга жавоб мушкул, лекин Ўзбекистондаги маҳалла тизими ислоҳотлари бизни қаён чорлашини англаш мумкин.

Ўзаришлар силсиласида

Ўзбекистонлик олимлар “маҳалла инсонни жамият билан уйн ўнсанни ўргатадиган, ўзаро меҳр-оқибат, бағриенглиг, дўстлик, ҳамкорлик ришталарини қарор топтишига, инсон камолоти ва жамият ривожини таъминлашча хизмат килидиган мухим восита сифатида ўзи аҳамиятини йўқотган йўл”, деган хulosada. Журналист сифатидаги ислоҳотларни шарҳлаб қарагач, уларнинг фирик асосли эканига яна бир давом этишармиз.

Аввало, таъкидла жоизи, янги Ўзбекистон маҳаллаларининг ташки манзараси ҳам, ички шакл-шамойили, одамлар дунёкараши ҳам тубдан ўзгарган — фаровонлик, ободлик, улугвонлик касб этган. Бу йўлдаги чора-тадбирлар беш йил один 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор ўйналиши бўйича Ҳараратлар стратегияси асосида бошланган эди.

Стратегиянинг давлат ва жамият курилиши тизимини таъмомлаштиришга багишланган биринчи устувор ўйналишида тизимга доир бешта мухим вазифа — йўлгандан ўтказтилини ўзгартиши.

Бу вазифалар бажарилди ва бугун биз юкорида лўнда таъриф берган янги Ўзбекистон маҳаллаларидан бўйи кўрсатди.

Аслида нималар ўзгарди? Биз мана шу ўзаришларни шарҳлаша ҳаракат қўйдик.

БИРИНЧИ ЎЗГАРИШ: ҳалқ билан самарали мулокот механизмларни жорий қилиш;

— жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг замонавий шаклларини ривожлантириш, иктишимини шерликларини самарасини ошириш;

— фуқаролик жамиятини институтларни ривожлантириш, уларнинг иктимийи ва сиёсий фаолиятини ошириш;

— маҳалла институтийнинг жамият бошқарувидаги ўрни ва фаолияти самародоргини ошириш.

Бу вазифалар бажарилди ва бугун биз юкорида лўнда таъриф берган янги Ўзбекистон маҳаллаларидан бўйи кўрсатди.

Аслида нималар ўзгарди? Биз мана шу ўзаришларни шарҳлаша ҳаракат қўйдик.

БИРИНЧИ ЎЗГАРИШ: ҳалқ билан самарали мулокот йўлга кўйилди. Одамлар дардини эшитадиган тизим яратилиди.

Дард инсонни ичдан кемиради, адойи тамом қиласи. Айниқса, уни ёзитар қиши бўлмас. Муаммо — дард. Ҳалкимиз узоқ йиллар катта-кичик муммомлар гирдебida яшаб келди. Одамларнинг дард бир йону маҳалла бошқарув тизимининг ўзи катта муммомларга гарб бўлганди.

Янги тизим — Президентнинг Ҳалқ ва Виртуал қабулхоналари ишга тушиши билан одамлар ҳамда маҳаллалардаги муммомларга тизимили ечим топлини бошланди. Бир сўз билан айтганда, 2017 йилдан муммомларга ечим топишни ўзбек тизими ўйла бошланган.

НАТИЖА: мурожаатлар тизимили таҳлил килиниб, одамлар хеётда бугун яхши яшаш учун катта ислоҳотлар бошланди. Кончунини, ҳуқуқий асослар тубдан қайта ишлаб чиқилиди, янги фармон ва қарорлар қабул килинди. Уларнинг ҳар бирда фуқароларнинг кўп сонли мурожаатларидан бўйлариган муммомларга ечим топши кўзда тутилган. Натижада бугунга келиб, Президент қабулхоналарига маҳалла тизими ёки хеётдан норози бўлиб йўлланган мурожаатларни кам учратасиз.

2017–2021 йилда Президентнинг Ҳалқ ва Виртуал қабулхоналарига 5,7 миллиондан зиёд мурожаат келиб туши. Уларнинг аксарияти маҳалла билан боғлиқ эди. Бу мурожаатларнинг деярли барчасини маҳалланинг ўзида ҳал қўйиса бўларди. Лекин нимага шундай бўлмади? Чунки одамлар маҳалла раиси идора ишига ишонман кўйанди. Чунки бу тизим амалда пайлой бўлганди. Ҳа, ишлашина истаса ҳам хукукий асос йўк эди. Шу босис, одамлар ўз муммомлари, орузларини Президент қабулхоналарига етказа бошлади.

НАТИЖА: мурожаатлар тизимили таҳлил килиниб,

одамлар хеётда бугун яхши яшаш учун катта ислоҳотлар бошланди. Кончунини, ҳуқуқий асослар тубдан

қайта ишлаб чиқилиди, янги фармон ва қарорлар қабул килинди. Уларнинг ҳар бирда фуқароларнинг

кўп сонли мурожаатларидан бўйлариган муммомларга ечим топши кўзда тутилган. Натижада бугунга

келиб, Президент қабулхоналарига маҳалла тизими ёки хеётдан норози бўлиб йўлланган мурожаатларни кам учратасиз.

Маҳалла тизимили таҳлил килиниб, одамлар хеётда бугун яхши яшаш учун катта ислоҳотлар бошланди. Кончунини, ҳуқуқий асослар тубдан қайта ишлаб чиқилиди, янги фармон ва қарорлар қабул килинди. Уларнинг ҳар бирда фуқароларнинг

кўп сонли мурожаатларидан бўйлариган муммомларга ечим топши кўзда тутилган. Натижада бугунга

келиб, Президент қабулхоналарига маҳалла тизими ёки хеётдан норози бўлиб йўлланган мурожаатларни кам учратасиз.

Маҳалла тизимили таҳлил килиниб, одамлар хеётда бугун яхши яшаш учун катта ислоҳотлар бошланди. Кончунини, ҳуқуқий асослар тубдан қайta ишlаб чiқili di, janги farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлил килиниб, одамлар хеётда бугун яхши яшаш учун катта ислоҳотlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda бugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan muummomlariga echim topshi k'ozda tutilgan. Natizada bugunga

keliib, Prezident qabulxonalariiga mahallal tizimi yoki x'eotdan norozib b'oliib y'ollanigan murojatlarini kam urchatasiz.

Маҳалла тизимили таҳлиl килиниб, одамlар хеётda b'ugun jaхши jaшash учун катta ислoҳotlар boшlandi. Konchunini, ҳuқuқiй aсосlар tубdan қai ta iшlаб ch'iқili di, jangi farmon va qarorlar qabul kili nidi. Ularning har birda fuqarolarning

k'op sonli murojatlaridan boylariqan mu

МУНОСАБАТ

ҲАЁТДАН РОЗИ ВА МАМНУН БЎЛИБ ЯШАШ САОДАТИ

Шуҳрат УСМОНОВ,
“Нуроний” жамғармаси
республика бошқаруви раиси
ўринбосари

Бугун дунё кексаларининг
аксарияти Ўзбекистон
нуронийларига ҳавас
 билан бўқаётir. Зеро,
мамлакатимизда барча
соҳаларда инсон қадрни
юксалтиришга қаратилган
ҳаётбахи ислоҳотлар
силисаласида ёши улуғларга
кўрсеталиётган чексиз
эътибор ва гамхўрлик,
ўзгача хурмат-эҳтиром,
иззат-икром уларнинг
бугунги ҳаётдан рози ва
миннадор бўлиб яшашида
муҳим аҳамият касб
этмоқда.

Доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги
корри ҳам мамлакатимизда кекса авлод ва
килларига бўлган алоҳидаги эътиборнинг янга
бери ёрқин ифодасидир.

Қарорда белгиланганидек, эндилика ма-
халлаларда "Бир нуроний ўн ёшга масъул" —
тамоилини амалга оширишда ташаббускор-
ли кўрсататиган ижтимоий фаол нуроний-
ларни моддий ва маънавий кўллаб-кувватлаш-
тизими йўлга кўйлади. Вазирлик ва идоралар,
корхона ва ташкилотлардаги "Фаҳри-
лар кенгашлари", фуқаролар йигинларидаги
"Кексалар маслаҳати" гурӯхлари фаолияти
чукайтирилиб, янчя мазмун-моҳият билан
бойитиган холда изил давом этирилади.
"Нуронийлар маскани" мажмудаларида ва ма-
халлалarda турил маданий-маърифий тад-
бирлар ўтказиб бориши анъана тусини олади.

Карор билин алоҳидаги тоғифа мансуб
кекса авлод вакилларини ҳар ёили бир ма-
робаба жамғарма маблаглари хисобидан са-
наторийларда белгина солғомлаштириши, ши-
фокорларнинг рецепентларига асосан уч ойлик
этиклидан келиб чиқиб, дори-дармон ва про-
тез-ортопедия воситалари олиб берилиши,
жарроҳли амалиётлари ҳаражатлари қўпла-
ниши белгилангани дунё давлатлари тажри-
басида деярли учрамайдиган камёб амалиёт-
дир. Бунда шароити оғир ва кам таъминланган
кексалар рўйхати инсон омилисида, "Ижтимоий
химоя ягона реестри" электрон маълумотлар
базаси асосида шакллантирилиши очиқлик.

Карор билин алоҳидаги тоғифа мансуб

умрими узайтиришга қаратилган чоралар ҳам
карорда ўз аксими топгани қувонарли хол.
Жумладан, энди нуронийларимизнинг спорт
маккулаларида жисмоний тарбия ва спорт
билин шугулланиши учун кераки аборнемент
ҳаражатлари бир ойда базавий хисоблаш
микдорини икки бараваригача "Нуроний"
жамғармаси маблаглари хисобидан тегиши
спорт ташкилотлари хисобакамига ўтказиб
бериладиган бўлди. Бу имтиёз ҳам, табии-
ки, кексаларимиз ўртасида жисмоний тарбия
ва спортнинг янада оммалашувига хизмат ки-
лади. Шунингдек, ҳар ёили октябрь ойининг
бошида ўтказиладиган "Кексалар ҳафталиги"
билан бир қаторда 1 октябрь — Халқаро қа-
риялар куни арафасида кексалар ўртасида
турли спорт мусобакалари ўзотириб борила-
ди, кекса авлод вакилларининг спорт билан
шугулланишини раббатлантириши максадида
Ўзбекистон нуронийлари спартакиадаларини
ўтказиш анъанага айланади.

Бундан бўён нуронийларининг кундакли ҳа-
ётни кизиқлари ва мазмунли бўлиши учун улар-
га давлат театрлари ва музейлари чипталари

белуп тақдим этилиши, кексаларининг жан-
натмонанд юртимиз тарихий шаҳарлари ва
муқаддас қадамжоларига саёҳати ҳамда зиё-
рати ташкиллаштирилиши ёши улуғларимизга
ўзгача завъ-шавъ бағишиш, қайфиятларини
кўтариши ани.

Яна бир муҳим жиҳат. Ишловчи ходимнинг
пенсия ёшига тўғлани муносабати билан у
билан тузильтган меҳнат шартномасини иш
бераучининг ташаббусига кўра бекор кишиш
тартиби қонунчилик асосида тақиқланниши
еса узоқ йиллик бой иш тақрибасига эга, ма-
лакали мутахассислар, жумладан, олимлару
зиёлиларнинг улкан салоҳиятидан янги Ўзбек-
истон равнани йўлда унумли фойдаланиш
ҳамда ёштаримизни билимли, ақл-заковатли,
ташаббус, фойдалар сифатида тар-
биялаш имконини беради.

Қарорда қайд этилганидек, жорий йилнинг 1
октябрьга қадар жамғарманинг "Нуроний"
электрон платформаси ва яна электрон ба-
заси яратилиб, ишга туширилиши, жамғарма
фаолияти тўғрисидаги батафсил маълумот-
ларнинг ушбу платформада жойлаштириб
борилиши ва оммавий ахборот вакилларини
орқали кенг тарбиғ этилиши эса фаолиятнинг
очиқ-ошқорлиғи, истаган шахс ўзига кераки
ахборот ва маълумотлари олишига замин
яратади. Шунингдек, бу платформада мам-
лакатимиздаги барча кекса авлод вакилларини
электрон маълумотлари базаси шакллантирилиши
уларнинг ҳеч бири эътибордан
четдан қолмаслигини, жумладан, кексалар
ижтимоий фаоллигини ошириш, соғлом тур-
муш тарзини таърихи қилиши, тийбий-ижтимоий
хизматлар бўйича тезкор мурожаат қилиш
каби масалаларни ўз вақтида ҳал этишида му-
хим ўрин туади.

Эътироға лойик яна бир жиҳат шундаки,
"Нуроний" жамғармасининг Қорқалпогистон
Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри
бўйлумлари юридик шаҳс макомидан тузил-
мода. Бу кўпдан бўён барчами интиқоб ку-
тайдиган муҳим масала ва истак эди. Мазкур
қарор билан ушбу муамма ёниб берилгани,
ўз навбатида, мамлакатимизнинг энг чекка ва
олис ҳудудларида умргузаронлик қилаётган
ёши улуғларимиз, хусусан, ижтимоий химояя
ва ўзгалар парваришига муҳтоҳ, якка-ёлғиз
кексалар холидан мунтазам ҳабар олиш,
уларни қисқа фурсатда моддий-маънавий
ва ижтимоий раббатлантириш имконини
яратади. Қолаверса, нуронийларни ҳар
томонламида кўллаб-кувватлаш масалалари
бўйича белгиланган мақсад-вазифалар эди
жойларда бевосита манзилли амалга ошири-
лиши таъминланади.

Албатта, қарорда белгиланган улуғвор мак-
сад ва ғояларни амалга ошириш, янги Ўзбек-
истонни барпо этиш ва Учинчи Ренессансга
пойдевор кўйиш, Ватанимиз тараққиёти, ҳа-
лиқимиз фаровонлиги ва баҳт-саодати ўйла-
ти ҳеч киоч орта қайтмайдиган ҳаётбахш
ислоҳотлар самараордоглигини таъминлашда
сидидилган саъи-ҳаракат қилаётган 3 мил-
лионга якин нуронийимиз бу каби эътибор ва
ғамхўрлик жавобан, бундан бўён ҳам ўз би-
льда ва катта ҳаётий таърибаларини симмали-
ридаги вазифаларни манзилли ва мақсадли
бажаришга ўйналини.

Шуҳрат Усмонов амалий ифодасидир.

Кексалар саломатлигина саклаш, улар-
нинг соглем тарзини кечириши орқали

шашфоғлиқ ва адолат тамоиллари устувор-
лигини таъминлаши баробарида таниш-би-
лишчилик, ургу-аймоқлилик ва коррупциянинг
оддини олишига хизмат киласди.

Шунингдек, қарорда оғир ташхисли қасал-
ликларни ҳамда ногиронлиги бўлган кексалар-
га жамғарма хисобидан шифоркор рецептига
кўра уч ойлик этиклидан келиб чиқиб, дори
воситаларининг 50 фойзига бўлган суммаси
компенсация қилиб берилиши назарда тути-
ган бўлиб, бу ҳам давлатимизнинг инсон ўгуҳ
ва манбаатларини тўлиқ таъминлаш, унинг
қадрни улуғлашга қаратилган гуманитар си-
сатининг амалий ифодасидир.

Кексалар саломатлигина саклаш, улар-
нинг соглем тарзини кечириши орқали

риш ва мазмун-моҳиятини бойитиш, умуман,
ҳар бир туманда фаҳрийларига кўллаб-кувват-
лашни кенгайтириш, ижтимоий фаол нуроний-
ларни фаолиятина юнада таъминлаштириш сингари
тадбирлар мухим вазифа сифатидан белгилаб
берилиди. Бу биз — нуронийларга бўлирдиган
юқсан ишонч ва катта масъулигат. Бугун ўз ат-
рофида қариди 3 миллионга якин пур бадав-
лат отаҳон-онаҳонни бирлаштириш "Нуроний"
жамғармаси бу масъулиятни теран англаган
холда билдирилган ишончини оқлашга астой-
диган ҳаракат киласди.

Президентимиз куни кеча имзолаган "Нуронийларни ҳар томонлама кўллаб-кувват-
лаш, уларнинг турмуш даражасини оширишга

БАГРИЕНГЛИК

КЕМТИК КЎНГИЛЛАРГА ШОДЛИК ОЛИБ КИРГАН ЭЗГУЛИК

**Афв этиш институти туфайли жамиятимизда
ижтимоий, маънавий-маърифий
барқарорлик таъминланмоқда**

Ўлканимизда қадимий ва асл миллий байрам — Наврўз шукухи кезиб юрибди.
Яшариси ва янгилиниш фаслиниш ушбу сўлим байрами ҳаљумизининг меҳро-
қибати, хайр-саховат, бағриенглик, муруватлилик каби эзгу хислатларни
ўзида мушассам эттани билан ҳам аҳамияти. Бу қадриятлар бугунги кунда
ислоҳотларнинг бош мақсадига айланади.

Наврўз умумхалқ байрами арафасида
Президентимизнинг "Озодликдан маҳрум этиш
жазосини ўтаётган, қилишига чин кўнгилдан
пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъян ўт-
ган бир гурух шахсларни афв этиш тўғрисида"ги
фармони ёлан қилинганни фикримизнинг яққол
далилидир.

Фармон мувоғиғи, Ўзбекистон Республикаси
Конституциясининг 93-моддаси 23-бандига асосан
жазо муддатини ўтаётган ҳамда қилишига чин кўн-

гун ижроси юзасидан афв этилган шахсларни
оиласи ва яқинлари багрига қайтириш, ижтимоий
ҳаётга мослашиб, фойдали мөнгүларни
сиглом турмуш тарзини бориши ўйлаб кўйиши,
жамиятда муносиб ўрин топишни учун кўмак берис
бўйича маъсул вазирлик ва идораларга чаро-
тишиларни берилди.

— Президентимиз фармонида белгиланган ва-
зирилар ижроси хозирдан киришилди, — дей-
ди Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазiri

**ФАРМОНГА МУВОҒИҚ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
КОНСТИТУЦИЯСИНГ
93-МОДДАСИ 23-БАНДИГА АСОСАН
ЖАЗО МУДДАТИНИ ЎТАЁТГАН
ҲАМДА ҚИЛМИШИГА ЧИН
КЎНГИЛДАН ПУШАЙМОН БЎЛГАН
ВА ТУЗАЛИШ ЙЎЛИГА ҚАТЪИЙ
ЎТГАН 75 НАФАР ШАХС АФВ
ЭТИЛДИ.**

ўзиндан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъян ўтган 75 нафар шахс афв этилди.

— Афв институтиниң жорий этилиши инсон ху-
куклари борасида олиб борилаётган ислоҳотларнинг
муҳим кўриниши бўлди, — дейди Олий Маъжис
Сенатининг Суд-хуқук масалалари ва коррупцияга
карши курашиб қўмитаси Наримон Умаров.

— Бу юртимизда инсон хуқуклари соҳасида наға-
қат демократик ва инсонпарварлик тамойилларига,
балки ҳаљумларни стандартларига ҳам риёз этилишини
яққол намоён этади. Сўнгиг йилларда бу ўйналиш-
да олиб борилаётган ишлар туфайли адашиб хато
йўлга кирган ва ўз қилишига чин дилдан пушаймон
бўлган минглаб инсонлар афв этилиб, соглом ҳаёт-
га, оиласи, фарзандлари багрига қайти. Уларнинг
ортида ота-онаси, фарзандлари, оға-инилари ва
бошқа қилинлари борилганин назарда тутсак, бу имко-
ният неча-неча оиласига, қанча инсонлар ҳаётiga
ёруғлик олиб кирганини тасаввур қилиш кийин эмас.

Афв этилганларнинг 4 нафари асосий жазодан
тўлиқ озод 37 ийл, 3 кун. Афв этилганларнадан бирни
иши ортида 53 нафари жазони ўтшадан муддатидан
илгари шартли озод қилинди, 2 нафарининг
озодликдан маҳрум этиш жазоси енгилор жазо билан
амалаштирилди. Шунингдек, 16 нафар шахсга тай-
ниланган озодликдан маҳрум этиш жазоси муддати
қисқартирилди. Афв этилганларнинг 18 нафарини
чоғириши энгилор, 17 нафари аёл, 15 нафарини 60
ёшдан о

ТИББИЁТДАГИ ИСЛОХОТЛАР – ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

Бисмиллахир Роҳманир Роҳийм.
Инсонларнинг соғлом турмуш кечириши ҳар қандай жамиятда мухим масала хисобланади. Муқаддас динимизда ҳам жисм ва рух саломатлиги бандаларнинг руҳий-маънавий камолотга эришиши калити сифатида эътироф этилади.
Янги Ўзбекистонда дастлабки кунлардан бошлаб аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш устувор вазифа этиб белгиланди. Сўнгти йилларда бу борада салмоқли ишлар амалга оширилди. Давлатимиз раҳбари тибиёт ходимлари билан ўтказган очиқ мулоқотида айни шу масала изчил муҳокама қилинди. Оддимизда турған аниқ вазифалар белгиланиб, мутасаддиларга чукур мушоҳадали, илмий асосланган тавсиялар берилди.

ИНСОН ДАРДИГА ДАРМОН БЎЛМОҚ – ОЛИЖАНОБЛИК НАМУНАСИ

Нуриддин ХОЛИҚНАЗАРОВ,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси
раиси, муфтий

Қайд этилишича, бунга тайёргарлик анча аввал бошланган, 25 мингдан зиёд муроқкет қабул килинган, уларнинг 8 мингдан кўпі шахсий бўлиб, жойида ҳал этилган, 17 мингтаси эса тизимга оид масала хисобланади.

Ушбу учрашув тибиёт соҳасини янги босичка олиб чиқишга катта хисса қўшади ва шифокорларни янада масъулият билан ишлашга даъват этди. Бу мулоқот ҳалқимизнинг эртаги кунга бўлган ишончини мустаҳкамлайди, мудрок қалбларни ўйготда ва синик қўнгилларга рўшнолик беради.

Ислом динидаги барча ажхому одобларда, ҳатто энг улуг ибодатларда ҳам инсон саломатлиги бирламчи ўринда туради. Динимиз саломатлики асрарни шунчаки ҳәтийт иш, деб эмас, балки тананниң ҳакиқи деб қарайди ва бу ҳажни Аллохнинг ҳақиқи катарода санайди. Раслулуҳо соплалоҳу айҳи өваслалам: «Сенда Роббингинг ҳам ҳақиқи бор, та-нангнинг ҳам ҳақиқи бор», деганлар.

Нурузли таддирда Президентимиз шифокорлар меҳнатига юқори баҳо беради, жумладан, бундай деди:

— Эл-кортимиз азалдан шифокорларни инсон саломатлигини асраршадек эзгу ва сабобли ишга бутун борлигини бағишишган фидойи зотлар, деб билади ва ҳамиша қадрлайди. Чунки одамлар сизларга ўзларининг энг беъдоҳо бойликларни — ҳәтиларини ишониб топширади. Буюк бобомис Абу Али ибн Синонинг: «Инсон дардига дармон бўлмоқ — олижанобликнинг энг юқасак намунаси», деган сўзлари ҳам бу фикри тасдиқлайди.

Тан олиш керак, шифокорларнинг касбига садоқати, ҳалқимиз соглиғи йўлida экан, бу билан бекиёс акру сабобга эга бўлиб, амал дафтирига битилаверади. Аллоҳ таоло: «Қийм ун (бир жонни) ти-рилтирас, ҳудди ҳамма одамларни ти-рилтиргандек бўлади», деб баён этган (*Моҳа* сураси 32-оят).

Муффассир уламолар ушбу оятдаги «тирилтирас» калимаси «ўлимдан саклаб копса» маъносини билдиради, деган.

Имом Совий раҳматуллоҳи алайх "яшаб коплишига сабаби бўлса", деб тафсир қилган.

Муффассир уламолар ушбу оятдаги «тирилтирас» калимаси «ўлимдан саклаб копса» маъносини билдиради, деган.

Имом Совий раҳматуллоҳи алайх "яшаб коплишига сабаби бўлса", деб тафсир қилган.

Тибиёт соҳасида салмоқли ишлар бажарилди. Давлатимиз раҳбари ҳар гал вилоятга ташриф буюрганида, албатта, аҳоли саломатлиги хусусида тўхталиб, муяйян топшириқ ва тавсиялар беради. Ана шу ётибор натижасида Самарқандада ўтган йилнинг ўзида 6 та оиласиев шифокорлик пункти, 5 та оиласиев поликлиника очилди. Бу йил яна 7 та оиласиев шифокорлик пункти, 4 та оиласиев поликлиника очиш режалаштирилган.

Бирламчи тиббий-санитария мусассасаларининг моддий-техник базаси мустаҳкамлайди, 43 та оиласиев поликлиника ЭКГ ва УТТ аппарати билан жихозланди.

Ахолига тиббий хизмат кўрсатишда замонавий жиҳозларнинг ўрни катта. Ўтган йили вилоятдаги кардиология марказига 48 турдаги замонавий тиббий жиҳозлар ўрнатилди ҳамда 19 нафар хорижда фволият олиб борган ватандошимиз ишга олниди. Бу янгилини ҳам тезда ўз самарасини берди. 2021 йилнинг ўзида марказда 3 мингдан ортиқ бермorda очиқ, 6 мингдан зиёд бермoring юрагидаги ётни турдаги мураккаб жарроҳлик амалиёти ўтказилди. Очик усуладига юрак жарроҳлиги амалиётининг мингдан ортиқ болаларда бажарилгани тибиётимиздаги ижоби силкышдан дарак беради.

Вилоят кўп тармими тибиёт марказида академик В.Воҳидов номидаги Республика хирургия маркази филиали очилганидан сўнг Самарқандада илк бор 10 нафар бермorda бўйрак трансплантацияси амалиёти муваффакияти ўтказилди. Бўйрак етишмовчилигидан кўп йиллар азият чекиб юрган хасталарга кўп тармими яратилди. Жумладан, гемодиализ мусассасали сони биттадан бештага етказилди. Шундан иккитаси Каттакўрон шахрига, бўшка вилоятларга боришига жойлашган. Вилоят болалар кўп тармими тибиёт марказида сунъий бўйрак бўлими очиқлиб, хозир 12 нафар бермorda гемодиализ сеанслари ўтказилмоқда. Бу бўлим вилоят ахолисидан ташқари, Қашқадарё, Сурхондарё ва Жиззах вилоятларидан келадиган бермorpарга ҳам тиббий хизмат кўрсатади.

Президентимиз ҳар сафар ҳудудларга борганида, албатта, тибиёт масканларига киришига, шифокорлар билан учрашиби, ахолига зарур шарорит яратиб бериш бўйича кўрсатмалар беради. Мана шу топшириклар икросини

тибиётта оид 43 та асар таълиф этган. Энг машҳур асари беш жилдан иборат «Тиб конунлари» бўлиб, у қарийб 8 аср мобайнида Европада дарслик сифатида ўтилган.

Демак, шифокорлар ҳам оғир касалликка чалинганд бир бермoring тузалишига сабаби бўлса, барча инсонлар ҳәтини сақлаб қолгандек ажра эришиди, иншаалоҳ.

Ўз навбатида, мулоқотда давлатимиз раҳбари тиббий ҳодимларининг мусъулиятли бурчани таъкидлаш баробарида улар доимий ўқиши, изланиши, янгиликка интилиши ва даволашнинг замонавий усусларини ўзлаштириши зарурлигини алоҳида қайд этди. Бу борада улуг аждодимиз Абу Али ибн Сино ҳаётни ва илмий мероси буюк ибрат намунасиади.

Ислом таълимотига кўра, таби-шифокорлик қўлувчи ўз соҳасини пухта эгаллаши ва ўта мусъулиятли бўлиши керак. Чунки унинг ҳар бир ҳаракати касал ҳаётiga ижобий ёки салбий таъсир кўрсатади. Расулулоҳ соплалоҳу айҳи васалам айтадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бемор ўз вақтида моҳир табибига муружаот қилиши ва унинг муолажасини олиши, табиб эса беморни сидикидан даволаши даркор. Зоро, бермoring ҳаётни шифокорнинг муолажаси, хатти-ҳаракатига бойлиқ.

Мулоқотда ҳаётни табобатининг устунлиги, табиблар аслир давомида кўплаб келган усуслардан, доривор гиёхлардан кенг фойдаланишга ҳам ургу қаратади. Маълумки, мусулмон табибларнинг саъъ-ҳаракати ўпарок, тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

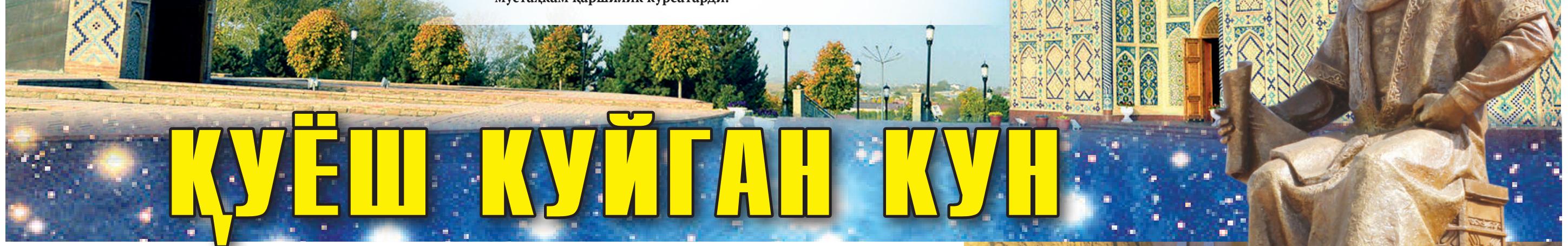
Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

Бермoring ҳаётни тиб илмидаги кўп тармими яратадилар: «Кимки тиб (имми) ни билмай туриб табиблик қисла, у зомин (жавобгар)dir» (Имом Абу Довуд ривояти).

22 МАРТ – МИРZO УЛУГБЕК ТАВАЛЛУДИ КУНИ

Унинг ёруғ дунёга келиши таҳликали дамларга тўғри келганди. Соҳибкорон Амир Темур Жануби-гарбий Осиё мамлакатларида эмну омонлик шаҳарга сафар барга дош бера олмай, алал-оқибат қалъя таслим бўлди. Соҳибкорон қаттиқ газзланган, қасос шафқатсиз бўлиши кутлаётганди. Аммо фалакнинг шафқат буржи заминга юз бурган эками, вазият бутунлай ўзгариб кетди.

ҚУЁШ КУЙГАН КУН

Ҳаким САТТОРИЙ,
журналист

Нихоят, жами кучлар сафарбар қилиниб, ҳал киувин юришига киришилди. Еру осмонни ларзага кептирган зарбага дош бера олмай, алал-оқибат қалъя таслим бўлди. Соҳибкорон қаттиқ газзланган, қасос шафқатсиз бўлиши кутлаётганди. Аммо фалакнинг шафқат буржи заминга юз бурган эками, вазият бутунлай ўзгариб кетди.

Гап шундаки, чопар ўша пайдта Салжукийлар давлатининг пойтакти бўлган Султония шахидан хушхабар кептирганди. Толеи баланд амирзода Шоҳруҳ Мирзога Яратган тўнгич фарзанд ато этган — ўйл билан сийлаган эди. Бу хабар ҳазротнинг қаҳр билин тўлган қалбига шундай меҳр улашдики, борлики зеру килиб ташлаидиган куч дунёни яшнатидиган кувватга айланди.

Соҳибкорон янги зурийднинг дунёга келгани хабаридан бағоят шодланди, шу қайфиятнинг суюччиси сифатида қалъя мудофааҷиларини кечиди, жами асиirlarini озод қилди. Бундайн мислив шафқатни Амир Темурнинг жами юришиларида бирга бўлган сафодарлари кўрмаган эди. Соҳибкороннинг қалби қандайдир илоҳий нурдан мунаввар тортган, мургак жон тимсолида ер юзиға янги бир илтифот шумардаги булганин сезганди гўё. Қувончини дилганда исм ташлаши ҳам намоён этиди, завқ-шавк пўртанасида зилзилага тушган шури билин ўтган сару сомон кунларини ёдига опди, яқинларини эслади. Қовоқлари тўлишиб, мижжаларига ёш қалъи ва тўлганнага аъроғга тантана билан:

— Набиранинг исми Мухаммад Тарагай бўлади, — деб ёзлон қилди. Таомил бўйича зурийдларга Соҳибкороннинг ўзи исм кўйишига одатланган аҳли ҳашам ва аҳли ҳарам ва қарордан тўлганиб кетди. Бу гап бутонкин янги новасига ҳазрат улуғ марҳамат қўрсатган, болажонга отасини исмини нисор этган эди.

Бир кунда бўлаётган бундай саҳоватдан борлиқ ҳайратда эди. Ҳа, мўттабар бобонинг илтифоти бекис бўлмаганини кепар йиллар тасдиклиди. Ўша куни — ҳижри 796 йил ҳумид ул-аввал ойининг ўн тўккози (милодий 1394 йил 22 марта) да бўлажак қомусий олим, фан тарихидаги ўн ирик олимнинг бири, қирқ йил салтанат бошқарган ҳукмдор, Темурйлар суполасининг ифтихори Мирзо Улугбек туғилган эди.

Кейинчалик ҳам Соҳибкорон ва набирасига алоҳида муносабатда бўлди. Аввало, унинг тарбиясига жиддий этибиор қаратди, гўдакин саройда мавкеи энг баланд малика Сароймулхоним интихёрига берди, баҳодир навкар Шоҳмалини эса отабеги (бек-атка) этиб тайналди. Сафарлари асносида қадами етган жойлардан ноёб китобларни махсус саралаб, Улугбек учун пойтакта жўннатиб турди, оқибатда, энб хотку бутубоналардан бирни юзага келди. Шахзода ёсини танинг, юртдаги мұқаддас кадамжоларни, муборак обидаларни бир-бир кўрсатди, Мародага ўйлашган Розий, Носириддин Тусий сингари, Элхоннинлар давридаги энг ирик расадхоналарга борлиқ шафқати ўз Улугбекда ўзгара таассурот уйғотган бўлса керак, вояга етгач, асосий фаолиятини осмон иммига бағишлади.

Кейинчалик ҳам Соҳибкорон ва набирасига алоҳида муносабатда бўлди. Аввало, унинг тарбиясига жиддий этибиор қаратди, гўдакин саройда мавкеи энг баланд малика Сароймулхоним интихёрига берди, баҳодир навкар Шоҳмалини эса отабеги (бек-атка) этиб тайналди. Сафарлари асносида қадами етган жойлардан ноёб китобларни махсус саралаб, Улугбек учун пойтакта жўннатиб турди, оқибатда, энб хотку бутубоналардан бирни юзага келди. Шахзода ёсини танинг, юртдаги мұқаддас кадамжоларни, муборак обидаларни бир-бир кўрсатди, Мародага ўйлашган Розий, Носириддин Тусий сингари, Элхоннинлар давридаги энг ирик расадхоналарга борлиқ шафқати ўз Улугбекда ўзгара таассурот уйғотган бўлса керак, вояга етгач, асосий фаолиятини осмон иммига бағишлади.

5-6 ўшпарида “Махобхорат”, “Рамаяна” сингари энг қадимий бадий ёзма ёдгорликлар ватани, саваннада рида филлар, ўрмонларда маймунлар яйраб юрадиган эртаксимон Хинд ўлкасини кўрсатиш мақсадиди ўзи билан сафарга олиб чиқди. Ҳа, бобонинг илтифоти чексиз эди, бу балки бир илоҳий пайғом, чинакам хушхабар эди. Колаверса, тарихий Хитой юришидан тенгдоши Иброрхон Султон билан бирга Соҳибкоронга сафардosh эди, ўша мангу айрилик лаҳзарларининг ҳаммасини ўз бошидан ўтказишига тўғри келган. Мирзо Улугбекнинг шафқати умри шу таҳлил ўйналини олганди. У ўзи сўз билан айтганда, бобонинг умиди, келажакка йўлчигори эди...

Албатта, бу фарҳони аждодимиз ҳақида турли жонларда кўп битиклар ёзилган, фильмлар ишланган, саҳна асарлари кўйилган, ранг-тасвири

намуналари яратилган, мусиқа асарлари басталанган ва бошча санъат турларида унинг мадхи васф этилган. Неча асрдико, Улугбекнинг шуҳрати маърифат аҳлини лол колдириб кемлоқда, ишсаалпоҳ, бу хотинсоният тамаддуни бўйи шафқат билан давом этгисидир. Биз бўйинда ашу машҳур инсон ҳаёти ва фаолияти билан боғлик, нисбатан кам ётибор қартилган нукталарда дик-қатни тортиши мақсад қилдик.

Яна бора таъқидлаш нуорин бўлмас, Мирзо Улугбек — Мухаммад Тарагай бўлгунга кунда кўпроқ жамоатчиликнинг ётибиорида бўлган Иккичине Ренессанс деб юртлаётгандан тамаддунга пойдевор кўйган Соҳибкорон Амир Темурнинг тиззасида ўтиризид, эркалтиб ўтиризидан бариси, офтодек чароғон ақн шами сарой сумлати кўршишида хира тортиб, тафаккур ва истеъоддод хўқимият хуружлари каршисида чораси қолди, яъни бир кинга иккича — олим ва подши симғиди, бир кўлда иккича кемани тутиб туриш имкони бўлмади.

Айниқса, Мирзо Улугбек умрининг охирларida ҳаммада кун ётибор қартилган нукталарда иштиофлар жуда кескинлашиб кетди. Ҳиротда

киларди. Гўё бир томон олов, иккичи тараф эса сув эдики, бу қарама-карши ўзандан оқиш осон бўлмасди. Тарих китобларида Мирзо Улугбекнинг саройда эркин тартиблар жорий килгани, яъни каттий ақидаларни эркинлаштиргани кайд килинган. Бундай ҳол эса мутаассиси зотларга, ақидаларни сарой амалдорларига ёкмаганилиги бор гап. Бу ҳол ҳатто катта-катта фитналарга олиб борган.

Улугбекнинг фарзандлари ҳам “отасининг пешонасини терплатиб”, яъни тинчтиб кўйгани йўқ. Катта ўйил Абдуллатиф гарчи истеъодди булса-да, иззатлаба бўлиб вояга етди, ҳатто баззи соҳаларда ўзини отасидан устун кўяди. Вояга етгач, бувиси Гавҳаршодбегоғининг муносабатлари туфайли аламзодалик кайфиятини ортириди. Кичик ўйил Абдулазис эса эрка, тантик, мишишта ўч бўлиб ўди.

Хуллас, бундай зиддиятлар йиллар ўтган сари кучнабиб ва қуҷурашӣ борди. Жонни ҳаёт эса бу гулханга мой қўйиб турарди: турли кайфиятдаги ташки кучлар таъсирида муносабатлар кескинлашиб бораверди. Тахлиниларнинг кайд этишича, гарчи Мирзо Улугбек 40 йил муттасил подшоҳ килган бўлса-да, умири давомида бетимсол имий салоҳиятини хукмронлика намоиш эта олмади, офтодек чароғон ақн шами сарой сумлати кўршишида хира тортиб, тафаккур ва истеъоддод хўқимият хуружлари каршисида чораси қолди, яъни бир кинга иккича — олим ва подши симғиди, бир кўлда иккича кемани тутиб туриш имкони бўлмади.

Айниқса, Мирзо Улугбек умрининг охирларida ҳаммада кун ётибор қартилган нукталарда иштиофлар жуда кескинлашиб кетди. Ҳиротда

киннинг унга даъвоси бўлса, хонга арз қилиши мумкинлиги айтилади. Судуз уруғидан Аббос деган девисат фиғит ўнинг отаси бегуноҳ қатл этилгани ва у хун талаб қилишини маълум қиласди. Уламолар жамоаси датъони мухкамама қилишадилар. “Хон шаръян нима бўлса, шуни қилинглар, деб буорди” (Абдураззок Самарқандий). Деярли ҳамма бир овоздан “онга — кон” одати Чингизхон ясогида борлигини таъқидлаб, Аббос-нинг талабини қондиришга овоз беради.

Факат қози калон Шамсиддин Муҳаммад Мискин қарши чиқиб, ислом шартида бу холат рад этилиши, нари борса, дийя (хун ҳакиқа) тортилишини маълум қиласди. “Ахир подши кимнидир ўтимга маъхум этган ўтга бўлса, эл-юрт эмниятни ва риғоҳияти деб қўлғон. Модомики шундай эркан, у шарии олдида жавобтар эмасдур”. Аммо мажлис ахлининг кўпчилиги фиқрида каттиқ туриб олади. Шуниси ётиборлики, манба-ларда кайд этилишича, Мирзо Улугбек машваратларида ҳам улар нуқул ҳукмдор тарафида бўлишади, факат қози калон Шамсиддин Муҳаммад Мискин кўн масалаларда талашиб-тортишар, подшоҳи қарши чиқарди. Бу сафар ҳаммада таҳтада этасига куллук қилаётганди. Шундай қилиб, фиватга ҳамма қозилар мухларини босдилар, факат қози калон бу ишни қиласди. Барibir кўпчиликинг фиқри шундай талаби.

Хижри 853 йил рамазон ойининг ётиинчиси (милодий 1449 йил 25 октябрь) куни Улугбек ҳамроҳлари билан Самарқанддан чиқи. Боги-шамолни ортда кондириб, илгари юрганларида бир кичик курғонда уларни тўхтатиши ва машъум ходиса рўй беради. Бу ҳақда тарихи Мирхон “Равзат ус-сафо” китобида аниқ тубоҳ — Абдуллатиф отасининг сафарига ҳамроҳ килиб қўшган Муҳаммад Ҳисравнинг сўзлари билан бағасиғат мазлумот қолдиганди.

Ўша йилнинг 27 оқтабрида машъум воқеа содир этилган сана сифатида солнномаларда кора ҳарфлар билан ёзишида. Бу йил Мирзо Улугбекнинг саройда киртишишида ҳар бир оғизи кўнглини ўтади. Гарчи бу мудиҳи тадбир подшоҳ Абдуллатиф отасининг сафарига ҳамроҳ килиб қўшган Муҳаммад Ҳисравнинг сўзлари билан бағасиғат мазлумот қолдиганди.

Ўша йилнинг 27 оқтабрида машъум воқеа содир этилган сана сифатида солнномаларда кора ҳарфлар билан ёзишида. Бу йил Мирзо Улугбекнинг саройда киртишишида ҳар бир оғизи кўнглини ўтади. Гарчи бу мудиҳи тадбир подшоҳ Абдуллатиф отасининг сафарига ҳамроҳ килиб қўшган Муҳаммад Ҳисравнинг сўзлари билан бағасиғат мазлумот қолдиганди.

Аристополис ва Афлотун ва Битлимус ва Жолинус,

Риэзи ҳашт ва ҳикмат расад иксир ва Иклидис.

Али Сино ва Файлакус, Арасту ва Абу Машар, Бадиъ ва саноъиън сенинадек билмоди онлар.

Фалак ўйлар керак саир этса ве келтурса илгизи.

Менингдек шоури турки, сенингдек шохи донони,

деб ёзанди Улугбекнинг замондоши шоир Саккоки. Замонлар оша вакт ҳумкини рад этиб, бундай таърифу тавсифлар мангу яшайверади.

Яна Мирзо Улугбекнинг номини мангулика муҳрларан омил илмий қашfiётлari, айниска, “Зики жадиди Қурагоний” асари бўлди. “Зики”ни яратиш учун подшоҳ ва аллома бутун имкониятни йўналтириди, деярши мумкин. Умуман, осмон ёртичалирнинг жададини тузиш аланбаси мавқуд бўлиб. “Ердаги ҳар қандай ўзгариши олдин фалакда қадамъум бўлади” тарзидаги космоликони қарашнинг натижаси эди. XV асрдаги расадхоналарда Клавдий Птолемей (100-170 йиллар, Миср) ва Кастилия қороли Альфонсо X (1221-1284 йиллар) тузган жадваллар обсерваториялар учун асосий кўлланма хисобланарди. Шарқда ҳам “Зики”нор тузилган, факат улар Птолемей “Альмажиста”сидан афзал бўлмаган.

Самарқандда, Обираҳмат ариғининг бўйида бунёд этилган расадхонада қарий 30 йил даромади олиб борилган қутишларлар натижасида тузилган Улугбек “Зики”нор жаддатдан мумкаммал эди шу боис, тез шуҳрат қозонди. У форс тилларига таржима килинган. Кўп олимларнинг сайдъи-харҳараси билан парчалар (амалий ётиклиёв) ва зарурат нутқаси назаридан) Европа тилларига ўтирилган, бундай юмуш 1638 йилдан 1917 йилгача давом этилрилган.

“Зики” иккича катта бўлимдан ибодат бўлиб, “Муқаддима” ва “Асосий қисм”дан ташкил топган. Дастьлаб анъанавий ҳамду наът (Аллоҳ ва пайғамбарлар мадҳи) ва Қуръони қаримдан хос оյлар кетлирилади. Сўнгра асарнинг ёзишиш ийниси, унда иштирок этган олимларни ўтирилган. Коший, Қозизода Румий, “Фарзанди ар